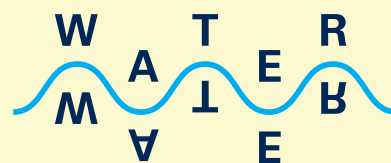

W e e r s p i e g e l i n g

Nieuwsbrief

Ruimte voor de Rivier Deventer

Februari 2011

De nieuwsbrief Ruimte voor de Rivier is eenmalig gemaakt door leerlingen van de brugklas van Het Stormink in Deventer. Onder leiding van Niek Dijkman (Catapult creatieve communicatie) bedachten ze de naam van de nieuwsbrief, het logo en de vormgeving. Met begeleiding van Sterre Delemarre maakten ze de foto's. En ondersteund door Ferdinand Pronk (PronkScriptum) hielden ze interviews en schreven ze teksten.

Bij Deventer versmalt de IJssel. Deze versmalling vormt bij hoogwater een probleem, waardoor risico op overstroming ontstaat voor de omgeving. Wie kent niet de beelden van de volgelopen Wellekade en het Worpplantsoen? In de toekomst worden de kansen op overstromingen alleen nog maar groter. Het graven van nevengeulen in de uiterwaarden van de IJssel is de perfecte oplossing. De nevengeulen bij Deventer zijn onderdeel van het rijksprogramma Ruimte voor de Rivier. In Nederland zijn in totaal 39 van deze projecten, waarvan er 2 in Deventer plaatsvinden.

Inhoud

"Ik ben trots dat de veiligheid toeneemt" (Jan Laarman)

"Deventer is na dit project nog mooier en veiliger!" (Marco Swart)

"Het is net als een voetbalteam" (Hans Heilen)

"We kiezen de aannemer op prijs en kwaliteit" (Max van Heijst)

'Multitasker' Theo de Bruijn en het Lokale Q-Team

Voorzitter klankbordgroep tevreden met plan (Henk-Jan Overbeek)

"Bij de brug gaat het moeilijk worden" (Edwin Kanters)

Sportvisser aan de waterkant (Ed Piek)

"Het project heeft zeker voordelen voor ons hotel" (Jörgen Rijnaard)

De mooiste boerderij van Nederland (Annette Harberink)

Toelichting bij de logo's en namen

“Ik ben trots dat de veiligheid toeneemt”

Waterschap Groot Salland zorgt onder andere voor waterkwaliteit en de afvoer van water. Er komt steeds meer water in de IJssel. Daardoor kan de rivier onstuimig worden en wordt het risico van ondergelopen steden groter. Het waterschap graaft geulen, zodat de rivier meer ruimte krijgt. Het werk gebeurt door Waterschap Groot Salland, samen met Waterschap Veluwe.

Jan Laarman

Jan Laarman is bestuurslid van Groot Salland: “Het wordt nog spannend of we het werk kunnen doen, voor het geld dat er voor staat. Als we aan het werk zijn, kunnen we bijvoorbeeld tegenvallers tegenkomen. Er moeten misschien bommen opgeruimd worden en je kunt ook allerlei andere dingen tegenkomen.” Als lid van het Dagelijks Bestuur is Laarman ook verantwoordelijk dat het werk goed wordt uitgevoerd.

De voorbereiding

“De voorbereidingen hebben zo’n twee tot drie jaar geduurd. Het is in Deventer relatief snel verlopen en iedereen verleende goede medewerking. De Ruimte voor de Rivierprojecten in Zwolle begonnen bijvoorbeeld eerder, maar met Deventer lopen we nu ongeveer gelijk. We moesten heel veel vergunningen aanvragen. Soms zijn er klachten, bijvoorbeeld omdat mensen protesteren dat hun uitzicht slechter wordt. Dat kan zelfs zover gaan dat het voor de rechtbank komt. Leuk is zoiets niet. De stuurgroep gaat er op toezien dat de aannemer het werk goed uitvoert. Het is een leuk project voor veiligheid en mooie natuur.”

Wat gaat er gebeuren?

“Ik ben er trots op dat het langs de rivier een stuk veiliger wordt. En de nu al mooie ruimtelijke kwaliteit neemt verder toe. De dijken worden niet aangepast, dus dat geeft geen extra risico’s. We denken dat het project op tijd klaar is, want het loopt allemaal volgens de planning. Alles is goed voorbereid en beschreven door goede vakmensen. Maar je weet het nooit zeker. Als er hier een zeldzaam dier voorkomt, moet het project misschien wel worden stilgelegd.”

Marco Swart

“Deventer is na dit project nóg mooier en veiliger!”

Marco Swart, wethouder van Deventer, vindt het goed voor Deventer dat het project Ruimte voor de Rivier er is. Swart: “Als het klaar is, ligt Deventer er nog mooier bij en is het veiliger, iedereen kan er wel mee leven en sommige mensen waren zelfs enthousiast”. De taak van Swart is om te besturen en het goed te laten verlopen, met zo weinig mogelijk overlast.

Transport

Swart: “We kijken nog hoe we het transport van zand gaan aanpakken. Dat willen we niet per auto, omdat het dan veel te druk wordt op de wegen van Deventer. Dan komen er meer files en dat wil niemand hebben. Daarom hebben we het vervoer het liefst per boot. Maar ik vind het eigenlijk de taak van het waterschap om dat te regelen. Ik verwacht niet dat het een groot probleem gaat worden.”

Salonboten

Swart: “Een groter probleem zijn de salonboten die aan de IJssel liggen. Ze mogen daar niet blijven liggen. De schippers willen daar natuurlijk blijven. We proberen dit op te lossen door een nieuwe haven te zoeken. De Pothoofdkade is daar geschikt voor. We hopen dat de schippers daarmee akkoord gaan.”

Explosieven

Het onderzoek van de bodem kost wat tijd, bijvoorbeeld het zoeken naar niet-gesprongen explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Die moeten eerst ontmanteld worden en dan kan het werk weer verder. Swart: “Als er iets wordt gevonden, moeten ze eerst kijken of er nog meer ligt in dat gebied. Dan moeten wij stoppen met werken, maar ik denk dat het allemaal wel voorspoedig zal verlopen.”

Hans Heilen

“Het is net als een voetbalteam”

Het project Ruimte voor de Rivier zorgt ervoor dat het water in de IJssel sneller afgevoerd kan worden en de rivier veilig blijft. Hans Heilen is de projectmanager. Hij zorgt dat iedereen in het project goed samenwerkt en dat alles op tijd klaar is.

“Het gaat er allemaal erg mooi uitzien”, zegt Heilen. “We gaan niet alleen aan de veiligheid van de rivier werken, maar ook de natuur er omheen versterken. We zorgen dat de Worp er mooi uit blijft zien en dat het IJsselhotel goed wordt ingepast. Bij het pontje komt een grote steiger. Hiervandaan kan je heel goed over de IJssel kijken. Het wordt super mooi.”

Goed samenwerken

Hans Heilen moet zorgen dat al het werk op tijd gebeurt en er genoeg geld is om alles uit te voeren. Hij houdt ook contact met mensen die in de buurt wonen: “We kijken of de mensen goed vinden wat we gaan doen, of dat ze liever hebben dat we wat veranderen. We doen dit werk met veel mensen en ik probeer er voor te zorgen dat ze goed samenwerken. Het is net zoals bij een voetbalteam. Als de spelers niet goed samenwerken, wordt het niks.”

Het gaat goed

Tot nu gaat het project prima: “We voeren een mooi plan uit en krijgen goede reacties. We hebben niet teveel geld uitgegeven en we zijn waarschijnlijk op tijd klaar!”

“We kiezen de aannemer op prijs en kwaliteit”

Na de overstroming in januari is het duidelijk. Er moet wat worden veranderd met de situatie van de IJssel. Het graven van nevengeulen in de uiterwaarden van de IJssel is de oplossing. Contractmanager en aanbesteder Max van Heijst vertelt meer over de oplossing.

Max van Heijst

Van Heijst heeft er alle vertrouwen in: “Eind 2015 is de maatregel Ruimte voor de Rivier bij Deventer uitgevoerd, zoals het hoort. Het project spreekt me aan, omdat Deventer er veiliger en mooier van wordt. We hebben de risico’s vooraf in beeld gebracht. Ik zie geen onoverkomelijke risico’s voor het project, al zal er zeker hier en daar een tegenslag inzitten. Misschien vinden we wel meer bommen dan we nu verwachten, maar ik denk dat dat soort risico’s oplosbaar zijn.”

Aanbesteding

Er is een aanbesteding om te bepalen wie de geulen mag gaan graven: “Er zijn verschillende bedrijven geïnteresseerd in de aanbesteding van het werk. Op 14 februari moesten alle inschrijvingen binnen zijn. We kregen 12 reacties. Zo’n groot aantal is logisch, want dit is een belangrijk project waar veel bedrijven aan willen meewerken.”

Eisen

Volgens van Heijst moet een bedrijf wel ervaring hebben: “Wij selecteren bedrijven op hun ervaringen in eerdere projecten. Het is belangrijk dat ze weten wat het is om langs een rivier te werken en dat ze een keer een fundering van een brug hebben aangepast. Vooral grond- en weg- en waterbouwbedrijven zijn geïnteresseerd.”

Gunning

Het werk wordt gegund op prijs en kwaliteit. “We kijken naar de kosten, maar willen ook zeker weten dat de aannemer het werk op tijd klaar kan hebben en dat hij zo werkt dat de omgeving er zo min mogelijk last van heeft.”

Zijn eigen ambitie is om de opdracht te geven aan een bedrijf dat aan alle eisen voldoet, zodat eind 2015 de IJssel veilig is.

'Multitasker' Theo de Bruijn en het Lokale Q-Team

Theo de Bruijn is een bestuurskundige. Hij kijkt hoe partijen zoals het waterschap en ministeries kunnen samenwerken en hij adviseert mensen over samen werken. Hij vindt zijn werk leuk, omdat hij met mensen samen werkt. De Bruijn vindt het project Ruimte voor de Rivier noodzakelijk, want er moet steeds meer water door de IJssel en het geeft veel kansen om de natuur mooier te maken. Hij denkt wel dat er risico's zijn, omdat de IJssel nu al zo mooi is. De ingrepen kunnen dat ook verpesten.

Lokale Q-Team

De Bruijn is voorzitter van het Lokale Q-Team van het project Ruimte voor de Rivier. De taak van het Q-team is om goed op te letten en advies te geven over ruimtelijke kwaliteit. Het Q-Team adviseert dat al het werk zo gebeurt, dat het niet ten koste gaat van de natuur die er nu is. Het Q-team heeft geen vaste locatie, maar vergadert soms in het gemeentehuis. De medewerkers van het Q-Team zijn Theo de Bruijn, Ingrid Nij Bijvank-van Herel, Martin Kleine Schaars, Maarten Zonderwijk en Han Beumer.

Theo de Bruijn is een bestuurskundige in Deventer. Naast zijn werk als lector bij Saxion is hij ook nog coördinator van het Greening of Industry Netwerk. En hij is senior-onderzoeker aan de Universiteit Twente.

Theo de Bruijn

Henk-Jan Overbeek

Voorzitter klankbordgroep tevreden met plan

Henk-Jan Overbeek is voorzitter van de klankbordgroep. Dat is een groep mensen uit Deventer en de omgeving die vanuit verschillende gezichtspunten en belangen hun mening kunnen geven over dit project. Overbeek: "Ik ben tevreden over de inbreng die de klankbordgroep heeft gehad en wat daar mee is gedaan. Een goed plan bedenkt je met meerdere personen." Ook denkt hij dat iedereen wel tevreden is over het plan en zich erin kan vinden.

Gevaren

Over het algemeen verwacht hij niet echt veel problemen, maar je kan natuurlijk altijd tegenslagen hebben met een groot en ingewikkeld project. "Bij het graven komt een hele hoop zand vrij, dat moet daar natuurlijk weg. Verder kan het gebeuren dat niet de gewenste verlaging van de waterstand bereikt wordt, maar daar verwacht ik niet veel problemen mee, daar is al zoveel onderzoek naar gedaan. Ook is het spannend wat er nog gevonden zal worden bij het onderzoek naar niet-gesprongen explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Je kunt ook nog financiële problemen krijgen, maar daar gaan we niet vanuit."

Op schema

Het project moet zo rond 2015 af zijn. Het kost veel tijd om alle vergunningen te krijgen, maar zonder kan je ook niet beginnen. Overbeek: "We lopen nog voor op schema, als het zo doorgaat zijn we in 2014 al klaar." Na dit interview gaat hij op weg naar de vergadering van de Adviescommissie Water, waar ook Prins Willem-Alexander aanwezig zal zijn.

“Bij de brug gaat het moeilijk worden”

Edwin Kanters is senior projectleider Ruimte voor de Rivier. Hij is druk met alle voorbereidingen. Hij houdt zich onder andere bezig met wat er allemaal in de grond bij de IJssel zou kunnen zitten.

“We gaan de rivier niet zomaar breder maken, dan zou het water in de zomer te laag staan. We maken nevengeulen waar het water in stroomt als het hoogwater is”, zegt Kanters.

Edwin Kanters

“Er liggen nog aardig wat bommen, granaten en munitie in de uiterwaarden. En heel misschien ligt er ook nog wel een Vikingschip. Mensen van universiteit Utrecht hebben zich verdiept in de tijd van de Vikingen en gekeken hoe de rivier toen lag. Zo kunnen ze er ongeveer achter komen waar een boot zou kunnen liggen. Om al het andere op te sporen gebruiken we detectie. Dit is een machine die vormen ijzer in de grond kan lezen. Zo kunnen ze ook bommen vinden. Als ze ongeveer weten waar de bom ligt, wordt hij ‘benaderd’. Dit wordt gedaan door langzaam in de grond te graven. Als ze zeker weten dat er wat ligt, wordt de explosievenopruimingsdienst erbij gehaald.”

Kabels en leidingen

Er liggen ook super veel kabels en gasleidingen. Die moeten voor er gegraven wordt anders neer worden gelegd. “Tussen de bruggen is het het moeilijkst”, zegt hij. “Want hier ligt van alles door elkaar, zoals bommen, kabels, munitie en archeologie. Als we daar iets fout doen, gaat er ook iets flink fout.” Daarom is er dus erg veel tijd en geld nodig voor dit grootse project.

Ed Piek

Sportvisser aan de waterkant

Ed Piek is een fanatieke visser. Hij werkt als manager bij Sportvisserij Oost Nederland. Dit is een organisatie die de belangen behartigt voor 74 hengelsportverenigingen met in totaal 60.000 sportvissers. Piek vindt zijn hobby leuk en veelzijdig en heeft er zijn beroep van gemaakt.

Hij ziet positieve en negatieve kanten aan het plan: "Een van de positieve kanten vind ik dat er meer variatie komt en dat het veiliger wordt voor de bewoners bij hoogwater. Een van de negatieve kanten vind ik dat de ruimte voor sportvissers beperkt wordt. Dat gebeurt om de natuur te sparen, maar dat vind ik een 'domme' gedachte, want ook de huidige natuur heeft zich ontwikkeld terwijl er recreatie was. Aan kijknatuur heeft niemand wat. Natuur moet je beleven!"

Visserstermen

Volgens Piek zijn vis- en looprechten belangrijk. "Visrecht is dat je mag vissen in het water dat aan anderen toebehoort. De oevers van wateren zijn niet altijd openbaar of vrij toegankelijk. In een looprechtvergunning staat welke grond je tijdens het vissen mag betreden. Op sommige plekken kunnen we door de geulen lastiger bij de IJssel komen. Met Stichting IJssellandschap zoeken we samen naar een alternatieve vislocatie aan de andere kant van de IJssel."

Graag in de IJssel vissen

Piek legt uit waarom vissers graag in de IJssel vissen: "Het is een dynamische rivier. Dat betekent dat het water verschillende hoogtes heeft. Daardoor zijn er op sommige momenten veel en op sommige momenten weinig vissen. Dat heet ook wel de visstand en die visstand is erg gevarieerd, zeker ten opzichte van andere wateren in Overijssel. Over het beheer van de visstand zijn we het eens. Maar het beleid voor de recreatie moet beter. Het grootste deel van de sportvissers denkt er net zo over."

“Het project heeft zeker voordelen voor ons hotel”

Begin januari is de IJssel buiten zijn oevers getreden. Het IJsselhotel was daarom alleen via een pontje te bereiken. Het hotel was een eiland geworden. Veel toeristen wilden wel even vanuit het hotel naar het hoge water kijken.

Jörgen Rijnaard

Jörgen Rijnaard is de General Manager van het IJsselhotel: “We hebben direct preventieve maatregelen genomen. Hoewel onze kelders waterdicht zijn, heb ik 1,5 week in het hotel geslapen. Voor de zekerheid, als er wat gebeurde moest ik er zijn. We hebben geen problemen gehad, alleen moesten de producten via het pontje komen. Dat was eigenlijk de enige logistieke uitdaging. Inmiddels zijn alle sporen die het water heeft nagelaten verwijderd.”

Het project

“Ik vind het een mooi project. Het is goed voor de IJsselregio, Deventer, maar zeker ook voor het hotel. Als je nu uit een raam kijkt, wordt het zicht deels ingenomen door een rij bomen. Als ze het project beginnen, moeten de bomen weg dus zie je het IJsselhotel en de stad Deventer beter. Er komt ook een haven voor pleziervaart, direct voor het hotel. Het is natuurlijk wel zo dat als ze gaan graven de gasten daar dan geen last van mogen hebben. Er is hier goed overleg over met het Projectteam Ruimte voor de Rivier.”

De mooiste boerderij van Nederland

Annette Harberink komt niet uit een boerengezin, maar toch spreekt het boerenvak haar erg aan. Ze wilde graag boerin worden en kwam in contact met Stichting IJssellandschap. En nu mag ze boerin worden van de boerderij: De Natuurderij. Het wordt volgens haar de mooiste boerderij van Nederland. De boerderij moet in 2013 klaar zijn. Dan gaat ze er wonen en krijgt ze 180 melkkoeien. De mensen die dat leuk vinden, mogen komen kijken op 'haar boerderij'. Harberink gaat samen met de koeien alle plantjes en het gras kort houden, zodat het water er goed kan stromen als de IJssel hoog staat.

Annette Harberink

Biologisch

Ze wordt een biologische boerin en haar koeien krijgen veel ruimte. In de stal heeft elke koe 12 vierkante meter voor zich alleen. Ze gebruikt geen kunstmest, geen gif en niet zo veel antibiotica als gewone boeren. Ze probeert rekening te houden met de natuur. Er komen verder niet veel dieren. Misschien nog een paar kippen. Ze heeft ook veel akkerbouwgrond. Daar gaat ze graan en luzerne verbouwen. Om de akkerbouwgronden heen krijgt ze bloemen.

Voordelen

Harberink vindt het fijn dat iedereen in het project goed samenwerkt en dat iedereen er bij betrokken wordt. Zelf is ze er al vier jaar mee bezig. Maar ze vindt het wel jammer dat er gegraven wordt, want er moeten oude bomen weg. En de dieren krijgen last van het geluid als er gewerkt wordt. Dus is er afgesproken dat de aannemer maar op één plek tegelijk mag graven. Als er te veel overlast is, moet hij stoppen. Ze hoopt dat ze in het voorjaar van 2013 in de boerderij kan gaan wonen.

Toelichting bij de logo's en namen

De leerlingen bepaalden in een wedstrijd de naam en vormgeving van deze nieuwsbrief. Ze schreven een toelichting.

Weerspiegeling

We dachten eerst aan 'diamant'. Veel kenmerken komen overeen. Diamanten kosten veel geld en water is kostbaar, omdat je niet zonder water kunt leven. Een diamant glimt. En water weerspiegelt ook. Weerspiegeling betekent weerkaatsen. Ideeën kunnen ook weerspiegelen, net zoals het idee van Ruimte voor de Rivier.

Spullen pakken?

We associeerden met het woord ijsje. We dachten aan vakantie: dan moet je spullen pakken. Spullen pakken? In de nieuwsbrief komt informatie voor bewoners. Sommigen van hen moeten hun spullen pakken, omdat ze door het stijgende water niet langer op dezelfde plaats kunnen blijven. Zij moeten hun spullen pakken. Het vraagteken staat er bij, omdat niet iedereen hoeft te verhuizen. Dus: Spullen pakken?

Spetter

Wij hebben voor Spetter gekozen, omdat we het een vrolijke en toepasselijke naam vinden. In ons logo zitten kleuren van natuur en water. En we hebben een origineel en spetterend ontwerp voor de nieuwsbrief gemaakt. Het woord Spetter kun je ook leuk in zinnen gebruiken, zoals "Wat is dit een spetterend ontwerp zeg!".

Colofon

Deze nieuwsbrief werd gemaakt door: Amber Albrecht, Bente Willems, Djordi van der Hoop, Dominique Hoedemaker, Felique Kouthoofd, Jeske Fridrichs, Jorrit Top, Leon van Beek, Lotte Geldermans, Nanda Tummers, Philou Schepman, Quinten van der Leest, Rens Gerrits en Timon Metz.

Uitgever: Waterschap Groot Salland en Waterschap Veluwe

Begeleiding: mevrouw Boeve, mevrouw Helle, mevrouw Nijenhuis, Meneer Pouw (Stormink), mevrouw Delemarre (Fotosterre), meneer Dijkman (Catapult) en meneer Pronk (PronkScriptum).

Met dank aan alle geïnterviewden.

ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier
ruimte voor de rivier
ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier
ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier

Vragen of opmerkingen:

Wim van Vilsteren, wvilsteren@wgs.nl, (06) 10 92 88 81, Miriam Pinna (06) 46 597 284

Aan- of afmelden voor Nieuwsbrief: mpinna@wgs.nl